

بررسی

حقوق و تکالیف زنان در فقه

با رویکرد تطبیق بر قواعد فقهی

نگارنده: محسن قدرتی، شاتوری

دبیر آموزش و پرورش استان آذربایجان (ناحیه جلگه)

انتشارات مینوفر
Minufar.ir

مشهد مقدس - ۱۳۹۷

سرشناسه	قدرتی شاتوری، محمد، ۱۳۷۳ -
عنوان و نام پدیدآور	بررسی حقوق و تکالیف زنان در فقه با رویکرد تطبیق بر قواعد فقهی / نگارنده محمد قدرتی شاتوری.
مشخصات نشر	مشهد: مینوفر، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۱۶۰ ص.
شابک	: 978-600-474-161-3
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	: کتابنامه ص. [۱۵۵] - ۱۶۰ ؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	زنان (فقه)
موضوع	Women (Islamic law)
موضوع	زنان -- وضع حقوقی و قوانین -- ایران
موضوع	Women -- Legal status, laws, etc. -- Iran
موضوع	گواهی و گواهان (فقه)
موضوع	Witnesses (Islamic law)
رده بندی کنگره	BP۱۸۹/ق۳۶۰۲ ۱۲۰۷
رده بندی دیویی	۳۹۷
شماره کتابشناسی ملی	۵۳۶۰۳۲۱

عنوان کتاب: بررسی حقوق و تکالیف زنان در فقه با رویکرد تطبیق بر قواعد فقهی

نویسنده: محمد قدرتی شاتوری

چاپخانه: دانا

قطع: رقی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۷

شابک: ۷۸-۶۰۰-۴۷۴-۱۶۱-۳

قیمت: ۱۶۰۰۰ تومان

تمام حقوق چاپ و نشر این اثر محفوظ است.

مشهد مقدس، بلوار جلال آل احمد پ ۶۹ پ ۱۱۶، ص. پ: ۹۱۸۹۵-۱۷۵۵

همراه: ۰۹۳۵۲۱۶۲۷۵۵ - تلفن و دورنگار: ۰۵۱-۳۸۲۳۵۵۳

سایت: www.minufar.ir - ایمیل: minufar@yahoo.com

انتشارات مینوفر
Minufar Publications

فهرست

۷	پیشگفتار
۹	فصل اول: شهادت زنان
۱۱	باب اول: شهادت چیست؟
۱۳	باب دوم: شرایط شاهد
۲۵	باب سوم: اختلاف‌های تشریعی و حقوقی زن و مرد
۲۶	باب چهارم: شهادت حق است یا تکلیف؟
۳۱	فصل دوم: بررسی شهادت زنان در آیات و روایات و قوانین
۳۳	باب اول: آیات شهادت
۴۲	باب دوم: شهادت زنان در روایات
۴۵	باب سوم: ادله شهادت
۵۱	باب چهارم: شهادت زن در قاضی مجازات اسلامی
۵۳	فصل سوم: ادله قائلین به عدم پذیرش شهادت زنان و نقد نظرات
۵۵	باب اول: عقل
۶۲	باب دوم: نقصان عدالت و ضعف پرهیزکاری
۶۴	باب سوم: دوری زنان از مسائل مالی و اجتماعی
۶۵	باب چهارم: احساسات و عواطف
۶۸	باب پنجم: نظریه مختار
۷۳	فصل چهارم: تأثیر قواعد فقهی در شهادت زنان
۷۵	باب اول: قاعده لاضرر
۷۸	باب دوم: مستندات قاعده لاضرر
۸۶	باب سوم: قاعده لاضرر از دیدگاه فقها
۹۱	باب چهارم: عدم تبعیض در شهادت باتکیه بر قاعده
۹۵	باب پنجم: قاعده عسر و حرج
۹۶	باب ششم: تأثیر قاعده لاضرر بر عدم شهادت زنان
۹۹	فصل پنجم: جایگاه قواعد در حقوق زن در خانواده
۱۰۱	باب اول: قاعده شروط

باب دوم: انواع شرط	۱۰۴
باب سوم: کاربرد شروط در خانواده	۱۱۰
باب چهارم: شروط ضمن عقد مندرج در قبالة نکاح	۱۱۴
باب پنجم: بررسی شرط نفقه	۱۱۸
باب ششم: کاربرد قاعده لاضرر در خانواده	۱۲۰
باب هفتم: کاربرد قاعده لاجرم در خانواده	۱۲۹
فصل نهم: جایگاه قاعده لاضرر در حجاب اسلامی	۱۳۷
باب اول: چیستی حجاب	۱۳۹
باب دوم: عدم نقض قاعده لاضرر با حجاب اسلامی	۱۴۵
منابع	۱۵۵

پیشگفتار

امروزه نقش کاربردی زنان در جامعه به عنوان عضوی از پیکره‌ی اجتماعی قابل‌انکار نیست و اسلام زنان و مردان را با توجه به استعدادهای مختلفی که دارند آفریده است و تکالیف را متناسب با ظرفیت وجودی و توانایی‌هایشان می‌باشد و ارزش حقوقی زن در تاریخ با فراز و نشیب‌های زیادی روبرو بوده است به گونه‌ای که برخی از نویسندگان به دفاع از احقاق حقوق زنان برآمده‌اند و شعار آزادی زنان را سر داده در این راه دچار افراط و تفریط شده‌اند. در بررسی حقوق زن در بسیاری از موارد، متدین احکام نورانی اسلام به جهت عدم اطلاع کافی، «تکالیف» را با «حقوق» خلط نموده‌اند. یعنی در بسیاری از موارد که شارع مقدس به هدف صیانت و حمایت از زنان، تکالیف را وضع کرده که موجب بروز مشکلاتی برای آنان شود، مرتفع نموده است، این رفع تکلیف را محرومیت از حق، تلقی نموده و داد دفاع از حقوق زن، سر می‌دهند. زن و مرد در اصول انسانیت و ویژگی‌های مربوط به آن مشترک‌اند ولی در خصوصیات مربوط به جنسیت خود تفاوت دارند همین اشتراک و تفاوت باعث وضع قوانینی می‌شوند که ممکن است متفاوت باشند و نوشتار حاضر، می‌کوشد با استفاده از متون فقهی به بررسی برخی از حقوق و تکالیف زنان از جمله حجاب، شهادت، و حقوق در خانواده استفاده از قواعد فقهی از جمله لاضرر و عسر و حرج را بررسی کند در فصل اول به تبیین کلی شهادت زنان و در فصل دوم به بررسی شهادت زنان در آیات روایات و قوانین و در فصل سوم به بررسی ادله قائلین به تبعیض در شهادت زنان پرداخته‌شده

است و نگارنده بر آن است ادله شهادت زنان را در این فصل تحلیل و ارزیابی کند و به این سؤالات پاسخ دهد که آیا بین مردان و زنان در شهادت تفاوت وجود دارد و اسلام بین آن‌ها تبعیض قرار داده است؟ و آیا ادله قائلین به تبعیض یا عدم تبعیض بین مردان و زنان معتبر است؟ و چه انتقاداتی بر این ادله وارد است؟ و در فصل چهارم به تطبیق قاعده لاضرر و عسر حرج بر پذیرش یا عدم پذیرش شهادت زنان و در فصل پنجم به بررسی تطبیقی جایگاه قواعد فقهی در حقوق زن در خانواده معاصر و قاعده شروط و قاعده لاضرر و قاعده عسر و حرج و در فصل ششم به بررسی عدم منافات میان قاعده لاضرر با حجاب زنان پرداخته شده است.

به رسم ادب علم آموزی از ذیابح گران بها و حسن خلق و تواضع اساتید محترم جناب آقایان "دکتر حسین غفصی" و "دکتر محمد صدیقیان" عضو هیئت علمی دانشگاه اردکان و "دکتر امیر محمد صدیقیان" عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد میبد و از اساتید محترم دانشگاه اردکان جناب آقایان "دکتر محمد صحرایی اردکانی" و "سید محمد مهدی صابر" که در طول چاپ کتاب با بنده همکاری نمودند را مورد تشویق قرار دادند، کمال تشکر و قدردانی را دارم.

امید است نوشتار حاضر مورد قبول درگاه الهی و مورد استفاده و راهنمایی گرامی قرار گیرد و الطاف الهی و عنایات حضرت ولی عصر (علیه السلام) شامل حال همه‌ی ما شود.

(وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ)

محمد قدرتی شاتوری

دبیر آموزش و پرورش استان اصفهان (ناحیه جلگه)

شوال ۱۴۳۹